

Primair onderwijs: onderwijsachterstandenbeleid

Doelstelling Onderwijsachterstandenbeleid.
Motivering Het is noodzakelijk dat kinderen die ondersteuning krijgen die voor hen van belang is om onderwijs te kunnen volgen dat bij hen past. Ten aanzien van kinderen met (risico op) onderwijsachterstanden vertaalt zich dat in het volgende doel voor het achterstandenbeleid: scholen bestrijden en voorkomen negatieve effecten op leer- en ontwikkelingsmogelijkheden van leerlingen die het gevolg zijn van sociale, economische en culturele omstandigheden.
Instrumenten Het bestrijden van de achterstanden vindt plaats via gemeenten door middel van het gemeentelijk onderwijsachterstandenbeleid en via scholen door middel van de gewichtenregeling. Daarnaast wordt, zoals aangegeven in het hoofdlijnenakkoord Balkenende II, de mogelijkheid geboden via schakelklassen onderwijsachterstanden te bestrijden.
Activiteiten Ten aanzien van het gemeentelijk onderwijsachterstandenbeleid is het beleid erop gericht de beschikbare middelen effectiever en efficiënter in te zetten. Dat houdt in dat er een andere verdeling van middelen en verantwoordelijkheden tussen scholen en gemeenten zal worden gerealiseerd. Deze herijking van het onderwijsachterstandenbeleid gaat gepaard met een ombuiging van € 100 miljoen op jaarbasis. Met ingang van 1 augustus 2006 wordt voor de 30 grote gemeenten (G30) het budget op het terrein van het gemeentelijk onderwijsachterstandenbeleid opgenomen in de 'brede doeluitkering sociaal, integratie en veiligheid'. Het ingezette beleid ten aanzien van de voor- en vroegschoolse educatie (VVE) zal worden voortgezet. Gemeenten krijgen daarnaast een verantwoordelijkheid in het lokaal organiseren van schakelklassen. Ook de gewichtenregeling wordt herijkt. In de toekomst wordt de gewichtenregeling zodanig aangepast dat beter wordt aangesloten bij feitelijke achterstanden van leerlingen, echter zonder dat alle leerlingen worden getoetst.
Doelgroep Kinderen met (risico op) onderwijsachterstand.
Prestatie-indicator Indicator daarvoor in het primair onderwijs is de leerprestatie van de betreffende leerlingen, in relatie tot die van niet-achterstandsléerlingen.
Basiswaarde en streefwaarde Zie onder de tabel.
Relevante verwijzing naar beleidsnota's / voortgangsrapportages Over het toekomstig onderwijsachterstandenbeleid (implementatieproces) is op 9 juli 2004 is een uitwerkingbrief aan de Tweede Kamer gezonden (zie Kamerstukken II, 27 020, nr. 39).

Basiswaarden en streefwaarden

Voor de periode 2002-2006 zijn in het landelijk beleidskader gemeentelijk onderwijsachterstandenbeleid de volgende streefwaarden voor het primair onderwijs geformuleerd:

Tabel X.XX: Onderwijsachterstandenbeleid

Operationele doelstelling	Beleidsmaatregel	Prestatie-indicator	Basiswaarde	Streefwaarde	Trend
Toegankelijkheid	Onderwijsachterstandenbeleid	Deelname aan vve-programma's door doelgroep.	0 % (2000-2001)	50 % in 2006	-
		Reductie taalachterstand doelgroep t.o.v. niet-doelgroepleerlingen	1-2 jaar (2001-2002)	25 % in 2006	-

Bron: gemeenten

Nadere toelichting budgettaire gevolgen van beleid

Tabel X.XX: Beschikbare middelen (x €1 miljoen)

	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009
GOA (exclusief asielzoekers), voor- en vroegschoolse educatie, onderwijskansen, schakelklassen	205,4	221,2	191,8	145,4	154,1	154,1	154,1
Gewichtenregeling basisonderwijs	285,9	275,0	267,3	263,1	259,1	258,6	258,7
Cumi-leerlingen speciaal basisonderwijs	16,0	16,5	16,7	16,9	17,1	17,2	17,3
Cumi-leerlingen (voortgezet) speciaal onderwijs	16,4	17,8	18,5	19,2	19,7	20,2	20,7
Monitoring en toetsen schakelklassen	0,0	2,0	4,0	0,8	2,0	2,0	2,0
Herziening gewichtenregeling	0,0	0,0	1,5	11,5	12,5	12,5	12,5
OALT	72,8	46,8	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Overig (aanvullend formatiebeleid, trekkende bevolking, div. projecten)	0,7	7,0	6,7	6,6	6,4	6,4	6,4
Totaal onderwijsachterstandenbeleid	597,2	586,3	506,5	463,5	470,9	471,0	471,7

In het hoofdlijnenakkoord is een ombuiging op de onderwijsachterstandenmiddelen opgenomen van € 50,0 miljoen in 2004 en € 100,0 structureel vanaf 2005. Voor de periode van 2004 tot 1 augustus 2005 wordt de bezuiniging gerealiseerd met een aantal incidentele maatregelen. Deze zijn toegelicht in de uitwerkingsbrief toekomstig onderwijsachterstandenbeleid die op 9 juli 2004 naar de Tweede Kamer is gezonden. Met ingang van 1 augustus 2005 wordt de ombuiging gerealiseerd op het gemeentelijk budget voor onderwijsachterstandenbeleid. Met ingang van 1 augustus 2006 wordt een groot deel van het budget voor schakelklassen toegevoegd aan de middelen die beschikbaar zijn voor het bestrijden van onderwijsachterstanden. Onderwijs in allochtone levende talen (oalt) wordt met ingang van het schooljaar 2004-2005 afgeschaft. Meerjarig blijven middelen beschikbaar voor de uitvoering van het flankerend beleid oalt.